

"עמו אנכי בצרה"

הרב אהרן איזנטל

החברה הישראלית מפולגת וחתוכה על ידי שסעים רבים לאורך ולרוחב. פעמים רבות הם עולים למדרגה של שנאה. שמאל וימין, דתיים וחילוניים, עדות, פלגים וקבוצות. משני עברי קו השסע אנחנו עומדים וצועקים זה לזה או זה על זה. יש הרבה קווי שסע והם אינם חופפים. ואולי אין השסע המודרני אלא יורש חוקי של מחלוקת עזות, בנות מאות ואלפי שנים, בין חסידים ומתנגדים, פרושים וצדוקים, מלכות ישראל ומלכות יהודה?

אחד הסבכים העמוקים שמדינת ישראל הולכת ומסתבכת בו הוא המצוקה החברתית. המצב הכלכלי והפערים ההולכים ונפערים בין ה"עשירונים" השונים הם מהנושאים המדוברים בתקופה האחרונה.

יש שיאמרו: מה אנחנו יכולים, כאנשים פרטיים, לעשות? הלא הדבר קשור בכוחות משק אדירים, עולמיים ומקומיים.

ברצוני להביא בפניכם הרהור בנושא זה, שבוקע מפרשיות התורה. כשהקב"ה נגלה למשה בסנה הוא מבשר לו בשורת גאולה גדולה. מצפים היינו שהאומר האלוקי יעסוק במתן תורה והעליה לארץ ישראל בלבד, שהרי זו הגאולה. אולם המפגש פותח בדברים אחרים: "ראיתי את עני עמי, ואת צעקתם שמעתי, ידעתי את מכאובי". לפני שמדברים על הדברים ה"גדולים", יש לטפל קודם לכל בכאבים: ראיתי, שמעתי, אומר הקב"ה, את הקושי של השעבוד ואת המכאובים.

גם ארבע לשונות גאולה שבפרשת וארא, פותחים ביציאה מסבלות מצרים. היציאה הזו גם היא גאולה. למשה הייתה רגישות לגדי וגם לאיש עברי שהוכה בידי איש מצרי, מפני שיצא אל אחיו לראות בסבלותם. הוא לא שכח את המתרחש בסבכי העולם.

סוד הטיפול הטוב הוא האנושיות, הרגישות והאמפתיה. רק אם תתקיים הרישא של הפסוק - "עמו אנכי בצרה", תגיע גם הסיפא - "אחלצהו ואכבדהו".

הדברים אמורים גם אלינו. התביעה משוחרי תיקון העולם במלכותו יתברך היא להעלות כל נידת. אמנם לפעמים קיימים פערים שמקשים אפילו על תקשורת ראשונית, אך בשלב ראשון השאלה אינה אם יש לך הצעה מעשית לביצוע. קודמת לה השאלה האם אתה שם לב, האם זה נוגע במשוחו בתוכך והאם רגישותך לא הוקתה.

לא רק משה ואהרן יכולים. לאורך ההיסטוריה ובימינו אנו מאירות אלינו דמויות הוד, שיחד עם הצפיה לישועה הקדישו תשומת לב לקשה-יום, לחלש ולמר הנפש. כזה היה מרן הרב קוק זצ"ל וכמוהו תלמידו הרב אריה לוי זצ"ל.

וגם אנחנו יכולים.